

Francouzské sociologické asociace. Odpověděla na opakovanou otázku „Je tu něco takového jako evropská sociologie?“ kladně a vyjádřila se hned k tomu, jak se v ní a o ní budeme domlouvat. Co dělat? Angličtina je východiskem, i když u většiny z nás je to pigeon-English. V angličtině je možné komunikovat o vznikající nadnárodní problematice, o problematice formujícího se evropského společenství. Ale existují národní sociologie a s otázkami a problémy vlastními národním komunitám, a ty budeme pěstovat v národních jazycích. Tak nějak to paní Schnapper řekla. Z úst Francouzky je takové doporučení považováno za významné.

Aby tato informace nekončila tak optimisticky, pokud jde o evropskou sociologii, dovolíme si uvést názor R. Boudona k tomuto tématu. Právě v rámci konstituování něčeho jako evropská sociologie byli požádáni vý-

znamní evropští sociologové, i Boudon, aby zodpověděli několik otázek na téma „Evropská sociologie je, či není?“ Na stejné otázky odpověděli i vědci mimo evropskou sociologii. Vznikla tak poučná knížka o evropské sociologii (Nedelmann, Sztompka 1993. *Sociology in Europe*. Berlin, Walter de Gruyter). Boudonův názor (s. 43-44): „Rostoucí diverzita sociologie na jedné straně, její úspěch v médiích, občanské společnosti a ve státě, její institucionalizace v celém světě, kvantitativní nárůst sociologické komunity na druhé straně, způsobuje, že sociologie vypadá solidněji a určitě je společensky viditelnější nyní než v heroických dobách pionýrů. Ale současně je intelektuálně balkanizovaná.“ Za indikátor balkanizace považuje „sémantickou anarchii, která charakterizuje užití mnoha pojmů mezi sociologií“.

Zdenka Vajdová, Jiří Musil

Centrum studií rodu: gender studies Univerzita Karlova

Studia rodu – Gender studies

Studia rodu (gender studies) jsou oborem, který nabízí prostor pro diskusi všem společenskovedním disciplínám, které integrují perspektivu rodu do své práce.

Rod je společenská kategorie, která vysvětluje rozdíly mezi muži a ženami jako jev vznikající ve společnosti. Rod tedy může být vhodným úhlem pohledu ve společenském a teoretickém diskursu o životě a životních podmínkách žen a mužů ve společnosti.

Otázky studií rodu jsou v západních demokraciích uznávány jako inspirující a jsou předmětem akademické i veřejné diskuse. V zemích, kde demokratická transformace nyní probíhá, lidská identita teprve začíná být chápána jako identita mužská a ženská.

Studia rodu jsou přirozeným vyústěním ženských emancipačních a feministických hnutí, v dnešní době se ovšem již vyvíjejí ve směru kritické a zároveň konstruktivní analýzy rozdílných perspektiv obou pohlaví. Samotný vývoj náhledu na roli ženy a rozvoj hnutí za

osvobození je dnes jen jedním z předmětů zkoumání oboru studia rodu.

Studia rodu jsou přirozenou součástí komplexu sociálních a humanitních věd, kde mají své místo jako specifická metoda těchto věd a předmět jejich studia.

Jako součást komplexu společenskovedních disciplín mohou studia rodu začít skutečně účinně působit na postupnou proměnu humanitního a společenského bádání a vzdělávání, které nepochybně ovlivňuje způsob života společnosti a vztahy žen a mužů.

Vznik CSR

Ačkoli jsou studia rodu již pevně zakotvena ve vzdělávacích systémech mnoha zemí, v České republice donedávna ve studijních programech chyběla.

Vzdělávání v tomto oboru v České republice doposud probíhalo díky přednáškové činnosti realizované *Nadací gender studies*. Od roku 1993 tato nadace ve spolupráci s pedagogy a odborníky z různých univerzit a dalších institucí nabízela program kursů studií rodu studentům několika českých vysokých škol. Tato vzdělávací činnost Nadace gender studies suplovala roli akademické instituce, ale skutečný akademický status tohoto oboru byl uznán teprve v roce 1998.